

Deelname R aan lunch-sessie Horn of Africa

woensdag 23 januari, 12.00-13.00

Congress Centre, Forum

Aanwezigen

Opening:

- Abiy Ahmed, minister president van Ethiopië
- Mohamed Abdullahi Mohamed, President van Somalië
- Isaias Afewerki, president Eritrea

Moderator:

- Neal Keny-Guyer, CEO, Mercy Corps, USA

Deelnemers (onder andere):

- Moussa Faki Mahamat, Voorzitter AU Commissie
- Workneh Gebeyehu Negewo, Minister van Buitenlandse Zaken van Ethiopië
- Filippo Grandi, UNHCR
- Kristalina Georgieva, CEO Wereldbank
- Yoweri Kaguta Meseveni, President Uganda
- Akinwumi Adesina AfDB
- Tony Blair, Tony Blair Institute
- Winnie Byanyima, Executive Director Oxfam
- Fan Shenggen, Director-General International Food Policy Research Institute
- Arancha Gonzalez Laya, Executive Director ITC
- Augustine P. Mahiga, Minister of Foreign Affairs Tanzania
- Peter Maurer, ICRC
- David Miliband, President International Rescue Committee
- Lindiwe Nonceba Sisulu, Minister of International Relations and Cooperation South Africa
- Gayle E. Smith, President and CEO of One

Opzet

- U neemt deel aan een Hoorn van Afrika sessie van 60 minuten. Het is een lunch-sessie.
- Hoofdthema: *“How can new global partnerships advance socio-economic recovery [in the Horn of Africa]?”*
- Welkomstwoord: Børge Brende, President; Member of the Managing Board, World

Economic Forum.

- Opening: door premier Ethiopië, president Somalië en president Eritrea over de toenadering in de Hoorn van Afrika.
- In de eerste ronde wordt aan de deelnemers de vraag gesteld hoe de internationale gemeenschap de politieke transformatie in de Hoorn kan ondersteunen. Hier kunt u kort interveniëren.
- In de tweede ronde is het thema '*Re-imagining regional integration in the Horn of Africa*'. U kunt hier kort interveniëren op basis van de sub-vraag hoe de regio de private sector beter kan prikkelen om regionale integratie initiatieven te steunen.
- In de derde ronde is het thema '*A New Vision for the Horn of Africa*.' U kunt hier kort interveniëren op basis van de sub-vraag hoe overheden jongeren en vrouwen beter kunnen benutten in de maatschappij om economische groei te stimuleren.'
- Naar verwachting is er per interventie er 2 a 3 minuten spreektijd.

Doelstellingen/ deliverables

- De positieve ontwikkelingen in de regio verwelkomen en waardering uitspreken voor het *commitment* van de drie leiders om regionale economische integratie te stimuleren.
- Delen van uw visie t.a.v. de NLse geïntegreerde inzet op ontwikkelingssamenwerking en handel in de focusregio Hoorn van Afrika.
- Uw visie op de rol van jongeren en vrouwen in economische ontwikkeling delen.

Spreekpunten

[Role of the international community to support political transformation in the Horn]

- Welcome recent developments in the Horn of Africa; leaders have visibly demonstrated political will to promote peace and security in the region.
- Progress on regional integration in the Horn of Africa depends on the leaders showing ownership and strengthening cooperation between the countries in the Horn of Africa.
- Looking forward to support this process through knowledge transfer and capacity building.

[How can the region better incentivize the private sector to support regional integration initiatives?]

- A thriving private sector development requires a favourable business climate. Breaking down trade barriers promotes cross border investment and trade.
- Invest in cross border infrastructure to facilitate intra-regional trade.

- Breaking down trade barriers, a favorable business climate, and cross border infrastructure / aforementioned elements are also important to attract foreign direct investments.
- NL supports partnerships between local and Dutch businesses and has historically invested in the private sector development of Horn of Africa countries.
  - E.g. Flying Swans Project. Is developing a cooled transport chain on the Addis-Djibouti railway to unlock the potential of exporting fruits and vegetables in Ethiopia and contribute to the availability of fresh produce in the region.

[How can the government better leverage youth and women in its society to encourage economic growth?]

- Large youth potential in the Horn of Africa, many women who want to work.
- Increased access to education and vocational training critical for economic development. Ensures future participation of youth and women in the economy and enhances their resilience. Therefore, I have prioritized the role of women and youth in my entire policy on international trade and cooperation.
- Like to mention the Orange Corners initiative. We launched this initiative a few years ago in South Africa to help fight youth unemployment. ‘Orange Corners’ promote entrepreneurship and innovative solutions to local problems by providing tailor-made training and coaching to local entrepreneurs, functioning as incubators for start-ups led by young people, and by building a network of young African entrepreneurs and Dutch companies in Africa.
- Half of the young participants are women, and the entrepreneurs taking part have to make a real contribution to at least one SDG. Makes the initiative more inclusive and sustainable.
- Orange Corners supports youth from Ethiopia, South Sudan, Sudan, and Morocco.
- As governments and political leaders we should aim to work together and empower more and more people to take their future into their own hands.

Achtergrond

[1. Role of the international community to support political transformation in the Horn]

- NL juicht de positieve ontwikkelingen in de Hoorn regio toe. Premier Abiy heeft na aantreden in april 2018 dappere stappen gezet om de banden te herstellen met Eritrea:
  - 16 september 2018 tekenden Ethiopië en Eritrea het *Jeddah Peace Agreement*.
  - 06 september trilaterale overeenkomst omtrent samenwerking en regionale

integratie tussen Eritrea, Ethiopië en Somalië.

- 14 november 2018: opheffing VNVR VN sancties tegen Eritrea (onder sancties sinds 2008).
- De drie landen willen economische integratie stimuleren, handel corridors (havens/wegens) in de drie landen gezamenlijk ontwikkelen en samen beter optrekken in vrede en veiligheidskwesties in de regio.
- NL streeft naar verbeterde samenwerking tussen IGAD landen op thema's als economische integratie, migratie, SRGR, klimaat en landbouw.
- NL steunt tevens het *peace and security program* van IGAD sinds 2012. Doel is om capaciteit van IGAD te vergroten wat uiteindelijk tot verminderde donorafhankelijkheid leidt.
- NL financiert Clingendael trainingen voor Oost-Afrikaanse diplomaten en regionale bestuurders uit o.a. Ethiopië.

[2. How can the region better incentivize the private sector to support regional integration initiatives]

- NL zet in de Hoorn van Afrika in op verbetering van het ondernemersklimaat door het vergroten van toegang tot markten, door het bevorderen van goede (economische en milieu) wet- en regelgeving, versterken van instituties en actoren en door het versterken van zowel de fysieke als financiële infrastructuur.
- Het Flying Swans project is een voorbeeld van hoe de Hulp en handel agenda en de bevordering van cross border infrastructuur in de praktijk wordt gebracht. Het project ziet toe op agro logistieke samenwerking tussen Nederland, Ethiopië en Djibouti. Het gaat om de ontwikkeling van een gekoelde keten door investeringen rondom de Addis-Djibouti spoorweg, ter bevordering van import en export van verse goederen
- Er staat een DRIVE bijdrage van 15 miljoen gepland om de realisatie van het project een impuls te geven.

[3. How can the government better leverage youth and women in its society to encourage economic growth?]

- Door het ondersteunen van *private sector development* (PSD) wordt ondernemerschap gestimuleerd, worden banen gecreëerd en kan perspectief ontstaan voor jongeren.
- 'Orange Corners' heeft als doel ondernemerschap in Afrika en het Midden-Oosten te stimuleren door een platform te creëren voor jonge ondernemers in diverse landen in Afrika en het Midden-Oosten. Het platform biedt ondernemers een werkomgeving, trainingen, coaching en toegang tot een relevant netwerk van verschillende private partners en kennisinstellingen. In 2016 zijn de eerste Orange Corners geopend in Zuid-Afrika en onlangs zijn Orange Corners geopend in Mozambique, Angola en Marokko. Onder andere Soedan, Ghana en Marokko staan in de planning.

Deelname R aan sessie ‘Transatlantic Troubles: building the future architecture of an Alliance’

Woensdag 23 januari 15:00-15:55 (vertrek vijf minuten voor einde naar IGWEL)

Locatie: Congress Centre, Multilateral Room 0.2

Aanwezigen:

- Martina Larkin, Head of Regional Agenda Europe and Eurasia, WEF (moderator)
- Cecilia Malmström, Eurocommissaris voor Handel
- Timo Soini, Minister van Buitenlandse Zaken, Finland
- Andrzej Duda, President van Polen
- Paul Smyke, Head of Regional Strategies, North America; Member of the Executive Committee WEF
- Jørgen Vig Knudstorp, CEO LEGO, Denmark

Mogelijk:

- 2-3 Amerikaanse CEOs (nnb)
- John Kerry, voormalige Minister van Buitenlandse Zaken VS
- General Allen, Head of Brookings Institute

Opzet

- Informele, kleine high-level setting.
- Geen sprekersrollen.
- Sessie duurt een uur en zal zowel focussen op het trans-Atlantische handelsrelatie als op collectieve veiligheid. Vanwege achtergrond sprekers zal de nadruk op handel liggen.
- Vooraf zijn de twee volgende vragen gesteld:
  - How can the two regions ensure inclusive growth in an evolving trading system?
  - How can Europe strengthen its collective security approach as traditional players reposition themselves?

Doelstellingen/ deliverables

- NLs standpunt overbrengen dat de wereld baat heeft bij een inclusief en toekomstbestendig handels- en investeringssysteem.
- Benadrukken dat de VS en de EU veel belangen delen: van groot belang om samen op te trekken om zo eerlijke handel te bevorderen. De instrumenten die de VS hiervoor gebruikt (unilaterale heffingen), maken het moeilijk om samen op te trekken.
- NLs standpunt overbrengen dat NL grote waarde aan de NAVO samenwerking met (trans-

4.6 Transatlantic Troubles: building the future architecture

Atlantische) partners hecht, en dat NL zich bewust is van de grotere rol die Europa binnen het verband dient te spelen.

Spreekpunten

[EU-US trade relation]

- EU and US, and NL and US, are longstanding trade partners.
- We do share many values and have been working together closely, both multilaterally and bilaterally.
- NL attaches great importance to this trade relationship, as it has brought us great prosperity.
- Recent actions by the US, such as the tariffs on steel and aluminium, the 232-investigation to cars and car parts and the blockade to the appellate body have created uncertainty.
- These actions are harmful: they conflict with multilateral agreements we've been developing, they create uncertainty in international trade and, lastly, they do not in any way address the fundamental concerns on trade that many of us share.

[Shared concerns]

- However more important, I do see opportunities for working together.
- We face challenges which I know we can address together: State capitalism and forced technology transfers are problematic for the US, the EU and for NL as well.
- The EU market also suffers from overcapacity in the steel market.
- In addition, EU companies setting up operations abroad can find that their intellectual property isn't protected.
- I believe our response to these concerns needs to be united and multilateral.

[WTO]

- We live in a world of increasingly interconnected, complex challenges and opportunities. So multilateralism is the only way to reach broad-based, inclusive, cross-border solutions.
- Let's be clear: the multilateral system isn't perfect, and nor is it static. We should let it evolve in light of new insights, developments in the global economy, and new technologies.
- Rules to tackle unfair trading practices would be a step forward. State capitalism is a challenge we cannot address sufficiently through the current multilateral system.
- The EU, the US and Japan have been working closely to draft specific proposals to discipline industrial subsidies and increase transparency.

- Besides new rules to tackle unfair trading practices, a regulatory framework for digital trade is needed to ensure that our body of rules covers a large proportion of 21st-century trade. This means regulating digital trade in goods and services, data flows, transparency and fair competition.
- We're already seeing discussions on e-commerce and hopefully negotiations in this area will start soon with as many as WTO-members as possible.
- It's important that we regulate in such a way that all WTO members reap the benefits of the digital transformation. The new framework should address not only the concerns of established economic powers, but also those of emerging economies.
- Access to knowledge will be more transparent and cheaper and go faster.
- What's more, it will be easier to reach customers, markets and trade partners through online platforms. This creates especially opportunities for women and MSME's.
- In any new WTO negotiations, we need to look closely at the 'developing country' status claimed by certain advanced economies.
- The current distinction between developed and developing countries no longer reflects the reality of the rapid economic growth in some developing countries.
- To illustrate: almost half of the members of the G20 consider themselves developing countries in the WTO.¹
- To safeguard the multilateral trading system, need to maintain binding dispute settlement at the WTO level. The current system is currently under severe threat and this needs resolve for any new rules to be legally enforceable.
- This means, firstly, that we need to solve the current problems regarding the WTO's Appellate Body, so that trade disputes can be settled in the future. The EU and some other WTO members have taken a constructive approach by tabling proposals. We hope to start negotiating soon.

[Inclusivity]

- Research has shown that it makes economic sense to invest in women. It furthers economic development, job creation and GDP.
- The Buenos Aires Declaration on Women and Trade signed at the margins of the MC11 illustrates the huge support for an inclusive trade system in which women can partake.
- NL is determined to use the momentum of the declaration for the establishment of a trade

---

¹ Argentinië, Brazilië, China, Indonesië, Zuid-Afrika, Zuid-Korea, Turkije, Mexico, India (=9 van de 20).

and investment regime that promotes gender equality.

- A future proof trade system also entails joint climate action and promotion of our environment and labour standards.
- By promoting cooperation and trade in environmental goods and services NL aims to contribute this.

[Collective Security]

- NL well aware of greater role Europe should play in the field of security and defense.
- In this respect I would like to underline the efforts of the EU in the last few years, which are in addition to those of NATO.
- NL also increased its defense spending structurally and in late 2018 we indicated we intend to set additional steps when it comes to purchasing extra defense capabilities, for example F-16 fighter jets.

Achtergrond

[Sessie opzet]

- Aanvankelijk zouden Ross (VS - Commerce) en Mnuchin (VS – Financiën) meedoen. Na het afzeggen door de Amerikaanse delegatie nemen nu vermoedelijk een aantal CEOs deel.

[EU-US relations and WTO– PM update nodig voor WEF]

- Op 8/1 spraken USTR Lighthizer en eurocommissaris Malmström elkaar in Washington. Er zijn nog verschillen over de breedte van een mogelijk handelsakkoord beperkt tot tarieven. De VS wilt dat deze ook landbouw omvatten, terwijl de Europese Commissie vasthoudt aan een akkoord beperkt tot industriële goederen.

[WTO-hervorming]

- Trilaterale gesprekken tussen VS, Japan en EU lopen. Op 9/1/2018 was wederom een ontmoeting.
- Een van de eerste vruchten van de trilaterale samenwerking is een gezamenlijk voorstel over notificaties in de WTO. Met dit voorstel beogen de EU/VS/JAP via de reguliere WTO-comitéstructuur de notificaties onder verschillende WTO-akkoorden te verbeteren. Zij stellen voor dat het WTO- secretariaat bijvoorbeeld overzichten opstelt over wie wel en niet genotificeerd heeft en door hier systematisch aandacht te besteden in het werk van comités en bij de *Trade Policy Reviews*. Het voorstel beoogt om WTO-leden die ook na een bepaalde periode niet voldoen (en geen technische assistentie hebben gevraagd) administratieve sancties op te leggen (geen voorzitterschappen van werkgroepen; extra budgetbijdrage; verlies van rechten in TPR's andere leden) met als uiterste sanctie de status van 'inactief lid', wat betekent dat een WTO-lid als laatste het woord krijgt in vergaderingen en aangekondigd wordt als 'inactief lid'. Het voorstel is op tafel gelegd en wordt nu n.a.v. de discussies verder aangepast en opnieuw besproken worden half april. CIE sluit resultaat bij MC12 niet uit.
- EU wil de spanningen in het multilaterale handelssysteem te lijf gaan door inhoudelijke oplossingen aan te dragen en daarnaast de contacten met medestanders en andere

contacten warm te houden.

- Hiertoe heeft de CIE half juli verschillende voorstellen op een rijtje gezet en voorgelegd aan de lidstaten. Deze voorstellen zijn gepubliceerd. Er is brede steun onder de lidstaten voor de WTO moderniseringsvoorstellen van de CIE. Voor velen heeft het vlottrekken van het *Appellate Body* de hoogste prioriteit. De *Appellate Body*-voorstellen zijn mede-ingediend door CHN en IND en zijn op 11/12 december voor het eerst formeel besproken tijdens de *General Council*. (10)(2a)

(10)(2a)

[WTO-digitalisering]

- Er is door een aantal voorstanders van *e-commerce*, w.o. AUS, SING, JAP en de EU (10)(2a) (10)(2a) een *joint declaration* opgesteld met als doel de onderhandelingen over *e-commerce* te starten. Doel is om die verklaring in Davos uit te brengen.
- Alle besproken onderwerpen i.k.v. *e-commerce* worden bij de start van de onderhandelingen op tafel gelegd en iedereen mag mee doen. Er is door de CIE en een aantal LS (NL, ZWE, DUI, POR en SP) aan *outreach* gedaan om ontwikkelingslanden mee te krijgen in de discussies en de onderhandelingen.
- Het onderwerp datastromen ligt zeer gevoelig bij de CIE i.v.m. de Europese regelgeving voor de bescherming van persoonlijke gegevens (AVG/GDPR) en heeft daar dan ook geen bepaling over opgenomen in haar *e-commerce* voorstel. De VS en Japan hebben daarover daarentegen ambitieuze voorstellen ingediend.

4.7 Informal Gathering of World Economic Leaders: The Middle East and North-Africa: Charting New Systems of Cooperation (MENA)

Deelname R informele sessie over de MENA-regio

Woensdag 23 januari 16.00-17.30

Locatie: Congress Centre, Parsenn

Aanwezigen:

- Børge Brende, President WEF (co-voorzitter)
- Jared Kushner, Assistant and senior Adviser to President Trump (co-voorzitter)
- Tony Blair, Tony Blair Institute (spreker)
- John Rutherford Allen, President Brookings Institute (spreker)
- Ca. 50 deelnemers (politici en CEO's uit de MENA-regio, hoofden VN-instellingen en NGO's)

Opzet

- Informele high-level sessie.
- Co-voorzitters zijn Borge Brende en Jared Kushner.
- Slotwoord door John Rutherford Allen.
- U en Tony Blair zijn gevraagd beiden een inleiding van ongeveer 5 minuten te verzorgen.
- Sessie richt zich op stabiliteit, ontwikkeling en samenwerking in de MENA regio, mede aan de hand van de volgende (zeer breed geformuleerde) vragen:
  1. “With the recent decrease in the intensity of conflicts in both Libya and Syria, and the formation of a new government in Iraq, how can we seize the opportunity presented by the military defeat of extremist groups to secure a sustainable peace and inclusive reconciliation?”
  2. “How can we capitalize on these developments to generate progress on remaining regional fault lines, such as between the Israelis and Palestinians and in Yemen?”
  3. “In the era of Globalization 4.0, and as the Fourth Industrial Revolution continues to unfold, can a new architecture promote economic integration in the region, while enabling the preservation of national and social cohesion?”
  4. “What key measures can be undertaken to rebuild trust in the region, in particular to foster sustainable stewardship of the regional commons, in the face of intensifying ecological and humanitarian challenges?”

4.7 Informal Gathering of World Economic Leaders: The Middle East and North-Africa: Charting New Systems of Cooperation (MENA)

Doelstellingen/ deliverables

- Aandacht vragen voor het feit dat veel van de problemen in de MENA-regio alleen duurzaam kunnen worden opgelost – en nationale en sociale cohesie alleen kunnen worden gerealiseerd – als wordt toegewerkt naar een nieuw ‘sociaal contract’; een nieuwe relatie tussen overheid en burgers, die is gebaseerd op wederzijds vertrouwen en burgers de ruimte geeft volledig te participeren in de samenleving – politiek, sociaal en economisch.
- Onderstrepen dat dit nieuwe investeringen in de regio vereist op diverse gebieden.
- Aangeven hoe NL hier op een aantal kernterreinen invulling aangeeft (migratieproblematiek; landrechten; innovatieve financiering voor jongeren, vrouwen en migranten).

Spreekpunten

[Old orders and new social contracts]

- The MENA region is facing enormous challenges – political, socioeconomic, and institutional – with far reaching consequences for both their populations and neighboring countries. Over the last years, the region has been marked by political instability, violent conflicts, and economic stagnation – exacerbated by regional and geopolitical competition for power and resources.
- The old order in the region is clearly changing – a process which is accompanied by social unrest and violence.
- Meanwhile, we should be thinking about what may eventually come next – and how we are able to contribute to a more stable and prosperous Middle East, which is secure - not just in terms of state security but also human security.
- One core problem at the root of the current upheaval is the challenging relationship between many Arab states and their citizens, which is often marked by varying degrees of distrust, and a lack of transparency and accountability.
- Many Arab states lack rules-based systems, their economies don’t seem to be able to generate the millions of jobs needed for the young generations, and citizens are not being treated as resources to be nurtured and protected. This leads to political and economic corrosion; breeds anger, resentment, and frustration; and is ultimately unsustainable, as we’ve seen since 2011.
- I therefore agree fully with what’s been observed recently in a report published by a

4.7 Informal Gathering of World Economic Leaders: The Middle East and North-Africa: Charting New Systems of Cooperation (MENA)

---

number of well-known experts from the Carnegie Endowment for International Peace, entitled *Arab Horizons. Pitfalls and Pathways to Renewal*.

- As stated in the report, ‘If any semblance of regional order is to return, citizens and states must forge new social contracts that establish accountability and energize systemic political and economic reform.’

[Charting New Systems for Cooperation]

- New social contracts should redefine the relationship between states in the Middle East and their citizens, enabling broader participation and engagement of citizens at all levels.
- New social contracts imply reforms of the political economy of many Arab states, of governance structures, and of educational systems. It implies finding sustainable solutions for the millions of displaced people in the region, and prioritizing the mitigation of conflicts and the establishment of sound dispute resolution mechanisms over the expansion of arms imports and defense systems. It requires finding sustainable solutions for the water/food security nexus in a drought-prone region. The Sustainable Development Goals to which almost all countries have signed up, provide us with an ultimate prevention agenda for furthering these assignments.
- As stressed by Carnegie, all of this requires: New investments – investments in human capital, which means investing in youth, women and minorities; and in education, legal protection and full citizenship for all citizens. New accountability – which implies confronting patronage networks that undermine economic growth and job creation; and establishing rules-based regulatory frameworks and an independent judiciary. New institutions – building efficient, transparent state governing institutions, at the national as well as the local level. And new incentives – promoting norms of behavior which reward merit, initiative and innovation over personal connections.
- As stated in *Arab Horizons*, ‘Every state will need to find its own way. There are no quick fixes, and no progress is likely to be incremental and uneven.’
- Despite this sobering observation we could and should stand ready to assist these states wherever possible in navigating their course towards this broader, holistic approach. We can do so by supporting those groups focused on bringing about positive change, by making sure assistance is not being used in order to sustain unproductive and inefficient governance structures, and by enhancing regional political and economic cooperation whenever possible.

4.7 Informal Gathering of World Economic Leaders: The Middle East and North-Africa: Charting New Systems of Cooperation (MENA)

[Policies and cooperation that matter]

- As the Minister for International Trade and Development Cooperation of the Netherlands, I am at the forefront of policies that should enable countries, businesses and citizens in the MENA-region to drive forward the Sustainable Development Goals. Three examples could make clear where possibilities emerge and could be further developed:
  1. Reinforced partnerships for support to refugees and host communities: The recent refugee and migration crises have shown that new mechanisms are required at the intersection of humanitarian assistance and development. Both refugees and host communities will be better off when we adopt a more holistic approach, providing basic services in combination with education, skills and economic activities. Together with the World Bank, UNHCR, ILO, UNICEF and IFC, I am working towards a strategic partnership in which efforts of these agencies are combined and synergies strengthened. In the MENA-region, Lebanon, Jordan, Iraq and Egypt will benefit from such an approach.
  2. Improved Land Governance Systems: Secure access to land and property is a key driver for human security, and a means to increase quality service delivery by the state to its citizens. In strengthening both the institutional and technological capacities of countries in the MENA-region, the social contract can become very tangible. Therefore, The Netherlands is investing in improved land governance, by scaling up both capacity and investments into land.
  3. Financial inclusion: Backed by EU guarantees, an innovative approach to financing youth, women and migrants is being rolled out into the banking sectors in the MENA-region, executed by the Dutch Entrepreneurial Bank (FMO). Enhancing the bankability of these three groups is expected to harness their economic potential and by doing so reducing their vulnerability.

Achtergrond

Bijeenkomst biedt een goede gelegenheid met Kushner en andere panelleden te spreken over MOVP en VS-plannen.

Kernboodschappen:

- Bij VS aanbieden dat NL op deelonderwerpen kan bijdragen aan bevorderen van economische ontwikkeling, stabiliteit en wederzijds vertrouwen, mede dankzij de trilaterale ervaringen.
- Bij VS aandringen dat een vredesplan tegemoet moet komen aan de verwachtingen van beide partijen. Dat meer betrekken van EU en Arabische partners kan helpen meer draagvlak te krijgen voor de plannen.

4.7 Informal Gathering of World Economic Leaders: The Middle East and North-Africa: Charting New Systems of Cooperation (MENA)

- NL zet in op verruimen van exportmogelijkheden uit Gaza, verpakte levensmiddelen (*processed foods*) die voldoen aan internationale standaarden naar ISR en Westoever, maar ook derde landen mogen. U kunt bij uw gesprekspartners aandringen op bevorderen van handelsrelaties met Gaza om het economisch verval te helpen keren.

Achtergrond

- VS vredesplan zou meermaals veranderd zijn, van een economisch plan naar een plan dat zowel economische samenwerking ISR-Pal als een politieke oplossing behelst. Kushner en Greenblatt zien hierbij een rol voor regionale partners, die met financiering de levensvatbaarheid van de Palestijnse staat zouden moeten helpen.
- VS houdt kaarten tegen de borst, over inhoud en timing. Plan komt in ieder geval niet voor de ISR verkiezingen. Over inhoud wordt gespeculeerd dat het een overdracht van een deel van de Westoever zou behelzen, met behoud van ISR nederzettingen en ISR presentie op de grenzen. Kushner zou tevens werken aan de economische voorstellen, die de bredere regio beslaan. VS boodschap: Er zit voor iedere partij iets in wat hen bevalt, en dingen die hen niet zullen bevallen.
- NL positie: een toekomstig vredesplan moet voldoen aan de wensen van beide partijen en passen in een twee-statenoplossing, zoals voorzien in API en EU parameters. Als een plan past in de 2SO, dan kan NL het steunen.
- VS kijkt met interesse naar NL vanwege de scanners en trilaterale expertbijeenkomsten. CdP WAS heeft NL inspanningen besproken met Greenblatt, die bekend is met de NL-inzet. Greenblatt benadrukte het belang van economische samenwerking ISR-PA, in elk scenario en vroeg daarbij NL steun.
- NL werkt met US samen op water. In januari werd een ISR-PA workshop over water gehouden met technische experts van US Geological Survey (USGS). Dit is een uitkomst van de trilaterale water groep en de eerste bespreking van de staat van de aquifers sinds 2009. Partijen willen met USGS blijven samenwerken en het verbreden met NL expertise vanwege zorgen over VS-besluiten over steun aan PA.
- 14 en 15 jan vonden nieuwe trilaterale expertbijeenkomsten plaats in Jeruzalem. Belangrijkste uitkomsten betreffen afspraken over export verpakt voedsel uit Gaza, verbeteringen bij Kerem Shalom en Erez, uitwisseling van informatie over de watervoorraden, grensoverschrijdende stromen afvalwater, afspraken over hergebruik van water. Tevens zijn afspraken gemaakt over relevante kennisuitwisseling en regionale water-energie nexus samenwerking.
- Gaza: Verzoening Fatah-Hamas zit vast. PA heeft staf bij Rafah teruggetrokken. Palestijnen mogen wel Gaza in, maar niet uit. Abbas dreigt betalingen te stoppen en staf bij andere overgangen ook terug te trekken. Export goederen uit Gaza in 2019: ongeveer 215 vrachtwagens per maand (=25% van maandelijkse export eerste helft 2017). Landbouwproducten – oa dankzij NL-projecten - zijn belangrijkste export product.
- Export van landbouw naar de GCC-landen is bescheiden maar in 2018 gestegen met 98% tov 2017. Indien verpakte levensmiddelen ook geëxporteerd mogen worden zou de Golf een interessante markt kunnen zijn.
- NL expert voor export van verpakte levensmiddelen heeft bij trilaterale groepen zijn bevindingen gepresenteerd. Volgende stap: Als proef wordt een lading uit Gaza naar NL geëxporteerd. ISR, PA en NL werken tegelijkertijd aan structurele monitoring op standaarden.
- General Allen had in 2014 een uitgewerkt veiligheidsplan, dat voorzag in onder meer gezamenlijke patrouilles (ISR, PA, JOR en VS) en technische innovaties. Volgens Allen

4.7 Informal Gathering of World Economic Leaders: The Middle East and North-Africa: Charting New Systems of Cooperation (MENA)

(interview 2017) was er veel steun in ISR veiligheidssector, maar onvoldoende politieke steun. Allen zette in op een terugtrekking van IDF in 10-15 jaar. ISR politieke leiders wilden 40 jaar. VS houdt exacte details van plan geheim, voor toekomstige onderhandelingen.

CEO roundtable met NL CEO's

Woensdag 23 januari 18.00-19.00

Locatie: SDG-tent

Aanwezigen: MP, HMK, NLse CEO's (zie smoelenboek)

Opzet

- Bijeenkomst is besloten en informeel.
- MP en HMK nemen ook deel, evenals een 25 tal CEO's.
- Er is geen tafelschikking. Sijbesma (DSM) opent, vervolgens krijgen HMK en MP het woord, vervolgens opent u de discussie.

Doelstellingen/ deliverables

- MP wil met deze sessie NL neerzetten als een innovatief, ondernemend en open land met een uitstekend vestigingsklimaat en een duidelijke koers.
- U kunt in uw contact met CEO's aangeven dat de private sector een onmisbare partner is in het realiseren van duurzame en inclusieve ontwikkeling. Sijbesma heeft een onepager opgesteld om de "Nederlandse narrative" uit te dragen als gezamenlijk NL bedrijfsleven.
- Daarnaast biedt een ontmoeting met NLse CEO's de gelegenheid om op informele wijze en in vertrouwelijke sfeer een aantal actuele, economische onderwerpen op hoofdlijnen te bespreken.

Spreekpunten

[Rol (en imago) NL bedrijfsleven koppelen aan SDG's]

- Aanvaarding SDG's door lidstaten VN in 2015 zorgt voor gemeenschappelijk kader met duidelijke doelen.
- Overheden hebben niet de capaciteit of innovatiekracht om de doelen alleen te bereiken. SDG's alleen bereikbaar met inzet bedrijfsleven én kennisinstellingen. Juist daarom is het zo goed te zien dat u allemaal zich engageert hier in Davos om NL op de kaart te zetten en gezamenlijk na te denken over het op de kaart zetten van NL en het halen van zowel private als publieke doelen!
- NL beschikt over unieke kennis en kunde op terreinen als voedsel, water, de circulaire economie en de gezondheidszorg. Zorgen dat we die kennis wereldwijd inzetten.
- Bovendien biedt de vaststelling van de SDG's kansen voor het NL bedrijfsleven. Er ontstaan wereldwijd nieuwe, voor NL interessante markten voor innovatieve oplossingen voor grote maatschappelijke vraagstukken.

- Ik wil mij in deze kabinetsperiode inzetten voor het versterken van onze positie op deze groeimarkten en ervoor zorgen dat onze kennis terecht komt in (OS-)landen die dat hard nodig hebben.
- Naast kansen zijn er ook verantwoordelijkheden voor bedrijven. Voor het bereiken van duurzame en inclusieve economische groei is het noodzakelijk om internationaal maatschappelijk verantwoord te ondernemen.

[Spreekpunten t.b.v. discussie: toekomstige ontwikkelingen op NLse arbeidsmarkt]

- Globalisering en technologische ontwikkeling maken de arbeidsmarkt dynamischer; banen verdwijnen en ontstaan makkelijker dan in het verleden. Dit vraagt om een dynamischer instelling van werknemers en werkgevers.
- Technologische veranderingen hebben geleid tot een hogere productiviteit en meer werkgelegenheid. Hierdoor is de welvaart in NL toegenomen.
- De beroepenstructuur in NL is de laatste jaren wel veranderd; het aantal hoog-en laagbetaalde banen groeit ten koste van midden betaalde banen door toegenomen robotisering en outsourcing.
- Het kabinet wil zich daarom ook de komende jaren samen met het bedrijfsleven blijven inzetten op voldoende omscholingsmogelijkheden en het stimuleren van lifelong learning, hiermee blijven we als NL concurrerend en kunnen we tegelijkertijd beter inspelen op toekomstige ontwikkelingen.
- Aandacht voor digitale vaardigheden van werknemers is hierbij essentieel.
- Multinationals zorgen voor 1,4 mln. voltijdsbanen in NL. Dit onderstreept de voordelen van het aantrekken van nieuwe buitenlandse ondernemingen voor de NLse economie.
- NL verdient 31,5% van het BBP met de export van goederen, diensten en wederuitvoer. Hier zijn 2 mln. banen mee gemoeid.

Achtergrond

[WEF over NL]

- In de *Global Competitiveness Index* van het WEF is NL met een 6e plek in 2018 iets gedaald ten opzichte van 2016. Dit komt volgens het WEF door een veranderde methodiek, niet omdat we slechter presteren. Het rapport laat zien dat NL één van de meest geavanceerde en innovatieve economieën van de wereld is. NL laat binnen de EU alleen Duitsland voor zich.
- NL heeft zijn topositie te danken aan het excellente onderwijssysteem, een betrouwbare overheid en de blijvende focus op innovatie.

[Inzet kabinet voor vestigingsklimaat]

- Bedrijven moeten om te kunnen groeien en innoveren toegang hebben tot buitenlandse

markten, of het nu gaat om handel (import & export), ingaande of uitgaande investeringen. De overheid ondersteunt, faciliteert en stimuleert internationale activiteiten van NLse bedrijven en kennisinstellingen. Voorbeelden:

- Door via onze vertegenwoordigers op de posten nationale- en internationale netwerken te verbinden onder meer op het gebied van kennis en innovatie.
- Door het organiseren van economische missies. Tijdens Rutte2 zijn ruim 100 economische missies georganiseerd met gemiddeld 47 deelnemers, waarvan 16% voor het eerst. Van de deelnemers behoorde gemiddeld 55 procent tot het midden- en kleinbedrijf (MKB).
- Tot slot zijn met behulp van actieve ondersteuning vanuit de *Netherlands Foreign Investment Agency* (NFIA) in de jaren 2013-2016 814 buitenlandse projecten naar NL gehaald, goed voor ruim EUR 8 mld. aan investeringen en 30.000 extra banen.

[Feiten multinationals/arbeidsmarkt]

- Multinationals zorgen voor 1,4 mln. voltijdsbanen in NL. Dit onderstreept de voordelen van het aantrekken van nieuwe buitenlandse ondernemingen voor de NLse economie.
- NL verdient 31,5% van het BBP met de export van goederen, diensten en wederuitvoer. Hiermee zijn 2 mln. banen gemoeid.
- Over de periode 2006 -2015 zijn in de exportsector 200.000 banen bij gekomen. Daarmee groeide deze sector met 10%; een stuk sneller dan de totale werkgelegenheid (groei van 2,6% over dezelfde periode) in NL.
- In NL waren in 2015 15.000 buitenlandse ondernemingen actief. Deze bedrijven zorgden voor 1,4 mln. voltijdsbanen in NL, waarvan 700.000 directe banen en 650.000 indirecte banen bij o.a. toeleveranciers. Dat komt neer op 21% van de totale werkgelegenheid in NL. Dit overlapt met de 30% procent werkgelegenheid door export – buitenlandse bedrijven nemen in NL 75% van de totale export (inclusief wederuitvoer) voor hun rekening. Het grootste deel van de indirecte werkgelegenheid (462.000) zijn banen voor het NLse midden- en kleinbedrijf.

Deelname R aan diner met Victor Halberstadt Woensdag 23 januari 20.00-22.00 Locatie: Hotel Seehof
Aanwezigen: Zie bijlage.
Opzet <ul style="list-style-type: none">
• U zult deelnemen aan het diner op uitnodiging van Victor Halberstadt. Het diner is informeel en wordt jaarlijks tijdens de WEF georganiseerd.
• MP, HMK en Min FIN Hoekstra zullen ook aanwezig zijn.
• MP zal tijdens het diner kort het woord nemen (3 minuten) over het vraagstuk “<i>What to expect in Europe this year</i>”.
• Voor u en de overige aanwezige NLse ministers is geen aparte rol voorzien.
• Setting: zie bijlage voor de gastenlijst. BZ heeft geen tafelschikking doorgegeven.
Doelstellingen/deliverables <ul style="list-style-type: none">
• U kunt het diner gebruiken om contacten op te doen die relevant zijn voor de BHOS-agenda. Indien opportuun, kunt u het BHOS beleid, langs bekende lijnen, uitdragen in uw gesprekken.
Spreekpunten <p>Geen actieve spreekpunten gelet op de informele aard van het diner.</p>
Achtergrond <p><i>Victor Halberstadt</i></p> <ul style="list-style-type: none">
• Nederlandse Econoom en hoogleraar Openbare Financiën aan de Universiteit van Leiden.
• Voorheen Kroonlid van de SER (1972-2004) en DG Rijksbegroting (1971-1973).
• Ook zit Halberstadt in raden van toezicht van diverse instellingen (o.a. Nederlandse Opera, Lee Kuan Yew School of Public Policy in Singapore, Boekman Stichting).
• In 2018 ontving Halberstadt het Erekrus in de Huisorde van Oranje. Eerder werd Halberstadt tot Ridder in de Orde van de Nederlandse Leeuw benoemd (1990).

Gesprek R met Schwab op donderdag 24 januari 14.15-14.30

Aanwezigen: U, MP, HMK en Professor Klaus Schwab

Taal: Engels

Locatie: Congress Center, Chairman's Office

Doelstellingen/deliverables

- Gesprek is op uitnodiging van Schwab.
- Onderhouden van de goede relatie.
- Aangeven dat NLse bewindspersonen en ambtelijke collega's intensief samenwerken met het WEF gedurende het jaar.

Spreekpunten MP

- It's a pleasure to meet you again. It's great to be in Davos. My government and I appreciate having the opportunity to be here. Congratulations to your organisation and thanks to your excellent staff!
- Thank you for inviting such a substantial Dutch delegation.
- I believe that we need to enhance global governance, especially in these times of geopolitical reshuffling. The World Economic Forum has a valuable role to play. It's proven to be an incubator for many good ideas that are later taken on board by multilateral organisations. This reinforces the multilateral system, energising bodies like EU and UN.
- At the same time we need to be responsive to all citizens and listen very carefully to their concerns about globalisation. But I'm convinced that the answer is not to withdraw from the international theatre but to step up our cooperation for the common good.
- In particular I'd like to express my appreciation for the focus on Globalisation 4.0.
- Apart from the annual meeting in Davos, I'd also like to express my appreciation for the work we do together during the rest of the year. We've set up programmes in a variety of areas, with the participation of quite a few Dutch ministries (Foreign Affairs, Health, Justice and Social Affairs). I hope to continue our good relationship with the WEF.
- Glad to see the involvement of academics. And many Dutch CEOs are here as well. Thanks again for your visit to The Hague last September.

Spreekpunten R

- Apart from the annual meeting in Davos, I'd also like to express my appreciation for the work we do together during the rest of the year. We've set up programmes in cooperation with my ministry. I am honoured to be a steward and I hope to continue our good

relationship with the WEF.

- Very happy with the theme of WEF Davos this year. Digitization is an international phenomenon that affects all areas of society and economy, but can also help tackle international challenges, such as the reduction of infant mortality by monitoring more efficient the quality of hospitals or improve crop yield by the use of weather forecast based of satellite images
- That is why I put more emphasis on fostering innovation for development by the use of digital technologies. In June this year, I will launch my digital agenda for trade and international cooperation.

Achtergrond

Algemeen

- U bent uitgenodigd voor een gesprek met de heer Schwab. U en de MP hebben Schwab ook in september gesproken.
- U kunt waardering uitspreken voor dit jaarlijkse evenement, waar NL ruimhartig is uitgenodigd.
- Dat is te danken aan de goede verhoudingen op politiek niveau en aan de sterke samenwerking op ambtelijk niveau door het jaar heen. Daarom het belang hiervan graag benadrukken.
- NLs bedrijfsleven zoals altijd goed vertegenwoordigd.

Thema WEF

- Het thema van deze 48^e jaarvergadering is '*Globalization 4.0: Creating a Global Architecture in the Age of the Fourth Industrial Revolution*'.
- U bent een steward op het gebied van internationale handel. In die hoedanigheid zult u ook een *stewardship* meeting bijwonen.

Producten van het WEF (*competitiveness report*)

- Het WEF maakt meerdere rapporten/indices; de bekendste is het *Global Competitiveness Report*. Hier was Nederland de zesde meest concurrerende economie ter wereld.
- Nederland heeft zijn toppositie te danken aan het excellente onderwijssysteem, betrouwbare overheid en de blijvende focus op innovatie.

Digitalisering en innovatie

- Momenteel werkt het ministerie aan een digitaliseringsstrategie. Deze hoopt u voor de zomer te publiceren.
- Ook wordt momenteel samenwerking onderzocht met het WEF 4IR Centre in San Francisco. Het WEF heeft verzocht om een strategische detachering. Hierover is de besluitvorming echter nog niet rond (zie algemeen fiche).

- Apart from the annual meeting, I'd also like to express my appreciation for the work we do together during the rest of the year.
- I am honoured to be a steward and I hope to continue our good relationship with the WEF.
- Very happy with the theme (digitalization) of WEF Davos this year.
- I put more emphasis on fostering innovation for development by the use of digital technologies. In June, I will launch my digital agenda for trade and international cooperation.

Gesprek R met Richard Samans van WEF, dinsdag 22 januari 17:30-17:50

Aanwezigen:

- Richard Samans (WEF Managing Board Member)
- Sean Doherty (tbc; Head of Trade Working stream)

Taal: Engels

Locatie: Congres Centre, room 1.4

Doelstellingen/deliverables

- Samans bedanken voor uitnodiging WEF
- Nederlands beleid omtrent handel en digitalisering uitleggen

Doelstellingen/deliverables

- Gesprek is op uitnodiging van dhr. Samans.
- Onderhouden van de goede relatie met het WEF.
- Visie op internationale handel en Vierde Industriële Revolutie delen.

Spreekpunten

[Relatie WEF]

- Pleasure to meet you again.
- Need to enhance global governance, especially in times of geopolitical reshuffling. WEF plays valuable role. Proven to be incubator for good ideas that are taken on board by multilateral organisations. Reinforces multilateral system, energising bodies (EU, UN).
- Apart from annual meeting in Davos, like to express appreciation for work we do together during rest of year.

[International trade tensions]

- NL wants to turn stagnation of cooperation in WTO around, through inclusive process with WTO-membership.
- Effective and legitimate Appellate Body in WTO crucial to avoid further tensions. Increased transparency & adherence to notification requirements under WTO-rules can help prevent further increases of trade tensions and protectionism.
- Urgent to update WTO-rulebook to strengthen multilateral system. Some rules require reform. Some issues in international economy that affect trade need to be regulated. Need to find common interests on trade issues (e.g. e-commerce) and identify ways forward in regulation of digital trade.

[Fourth Industrial Revolution]

- Happy with theme of WEF Davos this year. Digitization is international phenomenon that affects all areas of society and economy, but can help tackle international challenges, such as reduction of infant mortality by monitoring more efficient quality of hospitals or improve crop yield by use of weather forecast based of satellite images.
- I put more emphasis on fostering innovation for development by use of digital technologies. In June, I will launch digital agenda for trade and international cooperation.
- Trade rules should be adapted to deal with fast growing technological developments we face now, such as e-commerce.
-
(10)(2a)
- Data localization requirements for instance are clear restrictions for EU companies in these countries to harness competitive advantage. When EU company is required to collect, process and/or store data about a third nations' citizens or residents inside that third country, it increases costs for company; costs local companies do not have.
- Through trade agreements, EU can set standards for digital economy worldwide and counterbalance protectionist measures taken by third countries.
- NL wants to facilitate availability of data on a cross-border level, to reinforce trust and security of cross-border data storage and processing. NL in favor of few restrictions for cross border data, thus under prerequisite of protection of privacy and personal data.

[Passief spreekpunt 4IR collaboration/Partnership]

- The WEF has approached to Netherlands to collaborate on the 4th Industrial Revolution (4IR) Centre in San Francisco. The NL is asked for a secondment for one or two years.
- We are still considering your request.
- The 4IR is an interesting opportunity for the Netherlands to contribute as we are a leading country concerning innovation and technological transformation.

Achtergrond

Algemeen

- U bent uitgenodigd voor een gesprek met de heer Samans. U sprak vorig jaar tijdens het WEF ook met hem.
- U kunt waardering uitspreken voor dit jaarlijkse evenement, waar NL ruimhartig is